

דף תרגול: שכתוב משפטים – דיבור ישיר/עקיף, צירוף/משפט, פעיל/סביל

מהדורה למורה **עולים חדשים**

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לתרגל הפיכת דיבור ישיר לדיבור עקיף
- לתרגל הפיכת צירוף למשפט שלם (בגלל/כי, לפני)
- להכיר את ההבדל בין משפט פעיל למשפט סביל

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – בחירה – חוקי השכתוב

1. ב – הוא אמר שהוא עייף
2. ג – אם
3. ג – ציווי בעקיף
4. ב – צירוף
5. א – בפעיל הנושא עושה, בסביל הנושא מקבל
6. א – לפני שיצאנו

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. נכון – מספרים את הדברים בלי ציטוט ישיר
2. לא נכון – צירוף הוא קבוצת מילים בלי פועל
3. לא נכון – בסביל הנושא מקבל את הפעולה
4. נכון – זה הכלל לשאלות כן/לא בעקיף
5. נכון – ביקש בעקיף משתמש במילה ש

חלק ג׳ – השלימו את המילה החסרה

1. הוא
2. אם
3. שיסגרו
4. כי
5. לפני

חלק ד׳ – התאימו דיבור ישיר לדיבור עקיף

- 1 – ג (יוסי אמר שהוא עייף)
- 2 – ה (רותי שאלה אם הוא יבוא)
- 3 – ד (המורה ביקשה שיסגרו את החלון)
- 4 – ב (איחרתי כי הייתי בעבודה)
- 5 – א (לפני שאכלנו שטפנו ידיים)

חלק ה׳ – כתיבה – תרגול שכתוב

1. משפט מצוטט נכון במירכאות, ושכתוב נכון עם המילה ש
2. משפט הגיוני עם לפני ש ופועל מתאים

כרטיס יציאה – מה לחפש

- משפט שלם כולל פועל ואפשר להבין אותו לבד, צירוף הוא רק קבוצת מילים
- משתמשים במילה ש אחרי ביקש, למשל ביקש שיסגור
- כל תשובה הגיונית שבה הנושא עושה פעולה מול נושא שמקבל פעולה

טיפים להפעלה:

- אפשר לתרגל בזוגות עם כרטיסים שהופכים
- להדגיש את המילים אם, לפני ש, כי כחיבור בין צירוף למשפט
- לתת דוגמאות נוספות מהכיתה לדיבור ישיר ועקיף

דף תרגול: שכתוב משפטים – דיבור ישיר/עקיף, צירוף/משפט, פעיל/סביל

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד לשנות משפטים. נהפוך דיבור ישיר לעקיף, צירוף למשפט, ופעיל לסביל.

📖 מילון קטן:

דיבור ישיר	מצטטים בדיוק מה שמישהו אמר, במירכאות
דיבור עקיף	מספרים מה מישהו אמר, בלי ציטוט
צירוף	קבוצת מילים בלי פועל, לא משפט שלם
משפט	יש בו נושא ופועל, אפשר להבין אותו לבד
פעיל	הנושא עושה את הפעולה
סביל	הנושא מקבל את הפעולה
ציווי	פועל שמבקש או מצווה לעשות משהו

1 חלק א׳ – בחירה – חוקי השכתוב

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איך משנים את המשפט לדיבור עקיף?

א) הוא אמר אני עייף ב) הוא אמר שהוא עייף ג) אמר כי אני עייף ד) הוא שאל אם הוא עייף

2. איזו מילה פותחת שאלה בעקיף?

א) כי ב) לפני ג) אם ד) בגלל

3. מה זה ביקש ממנו לסגור?

א) שאלה בעקיף ב) משפט סביל ג) ציווי בעקיף ד) צירוף

4. בגלל הגשם זה צירוף או משפט?

א) משפט שלם ב) צירוף ג) שאלה ד) ציווי

5. מה שונה בין פעיל לסביל?

א) בפעיל הנושא עושה, בסביל הנושא מקבל ב) אין הבדל ביניהם ג) בסביל יש יותר מילים
ד) בפעיל יש שאלה

6. איך הופכים לפני היציאה למשפט?

א) לפני שיצאנו ב) בגלל שיצאנו ג) אם יצאנו ד) כי יצאנו

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	"אמר שהוא עייף" הוא דיבור עקיף	☐	☐
2	צירוף הוא משפט שלם עם פועל	☐	☐
3	במשפט סביל הנושא מבצע את הפעולה	☐	☐
4	שאלת כן/לא בעקיף נפתחת במילה "אם"	☐	☐
5	"ביקש שיסגור" הוא דוגמה לציווי בעקיף	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. "אני עייף", אמר דני. הוא אמר ש _____ עייף

2. שאל: "האם אתה בא?" הוא שאל _____ אני בא

3. "סגרו את הדלת!" ביקש אבא. אבא ביקש _____ את הדלת

4. בגלל הגשם נשארנו בבית. _____ ירד גשם נשארנו בבית

5. לפני היציאה בדקנו את התיק. _____ שיצאנו בדקנו את התיק

4 חלק ד' – התאימו דיבור ישיר לדיבור עקיף

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. "אני עייף", אמר יוסי	___	**א.** לפני שאכלנו שטפנו ידיים
2. "האם תבוא?", שאלה רותי	___	**ב.** איחרתי כי הייתי בעבודה
3. "סגרו את החלון!", ביקשה המורה	___	**ג.** יוסי אמר שהוא עייף
4. בגלל העבודה איחרתי	___	**ד.** המורה ביקשה שיסגרו את החלון
5. לפני הארוחה שטפנו ידיים	___	**ה.** רותי שאלה אם הוא יבוא

5 חלק ה' – כתיבה - תרגול שכתוב

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו משפט בדיבור ישיר (עם מירכאות) ושכתבו אותו בדיבור עקיף

2. הפכו את הצירוף "לפני השיעור" למשפט שלם עם "לפני ש"

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין משפט לצירוף?

איך הופכים ציווי לדיבור עקיף?

תנו דוגמה למשפט פעיל ולמשפט סביל

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀